

Slezáková, A., Šimonová, J., Jedinák, P., Mikloš, P., Magurová, H., Winkler, M., Slezák, P., Nádaszký, A., Turčanová, Z., Zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve. Komentár. Bratislava : Wolters Kluwer, 2020, 496 s., ISBN 978-80-571-0193-2 (viazaná) – ISBN 978-80-571-0194-9 (pdf)*

V apríli 2020 sa na knižný trh dostal prvý komentár k zákonu č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o finančnom sprostredkovaní, ZFS alebo zákon).

Zásadný podiel na príprave kolektívnej publikácie má JUDr. Andrea Slezáková, LL.M., PhD. Už skôr publikovala v prestížnych vedeckých časopisoch *Zeitschrift für Finanzmarktrecht*, *EASTLEX* a *Zeitschrift für Europarecht*, *Internationales Privatrecht* und *Rechtsvergleichung* v Rakúsku. Získala štipendiá od DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst) a OeAD-GmbH (Österreichischer Austauschdienst). Absolvovala postgraduálne štúdium na Ludwig-Maximilians-Universität v Mníchove a v roku 2007 jej bol udelený titul Master of Laws.¹

Publikáciu recenzovali doc. JUDr. Ladislav Balko, PhD., doc. JUDr. Mgr. Michal Ďuriš, PhD., Mgr. Silvia Gribová, PhD., Mgr. Ing. Gabriela Majerčíková, LL.M., a JUDr. Peter Pénzeš, PhD., LL.M.

* Príspevok vznikol v rámci riešenia projektu APVV-15-0456: Dlhodobé a recentné tendencie vývoja pozitívneho práva vo vybraných odvetviach právneho poriadku.

¹ V roku 2019 bola ocenená prémieou za vedeckú a odbornú literatúru v kategórii spoločenské vedy publikácia autorov SLEZÁKOVÁ, A. – MIKLOŠ, P. a kol. *Zákon o dohľade nad finančným trhom. Komentár.* Bratislava : Wolters Kluwer, 2018, 492 s. ISBN 978-80-8168-947-5. Do pozornosti možno odporučiť aj ďalšiu súvisiacu publikáciu SLEZÁKOVÁ, A. – TKÁČ, P. – NOVOTNÁ, M. *Samostatný finančný agent ako dohliadaný subjekt finančného trhu.* Bratislava : Wolters Kluwer, 2016, 147 s. ISBN: 978-80-8168-497-5 a recenzia HODAS, M. Slezáková, A. – Tkáč, P. – Novotná, M. *Samostatný finančný agent ako dohliadaný subjekt finančného trhu.* Bratislava : Wolters Kluwer, 2016, 147 s. In *Právny obzor*, roč. 101, 2018, č. 4, s. 427- 429.

Slovenská právna úprava finančného sprostredkovania a finančného poradenstva je špecifická, keďže spája podmienky na uskutočňovanie predmetného podnikania v sektoroch poistenia alebo zaistenia,² kapitálového trhu, prijímania vkladov, poskytovania úverov, úverov na bývanie a spotrebiteľských úverov, doplnkového dôchodkového sporenia a starobného dôchodkového sporenia. Od začiatku platnosti a účinnosti ZFS mu „osobitnú pečat“ vtláčila“ európska regulácia. Predovšetkým treba poukázať na transpozície smerníc IDD (Insurance Distribution Directive) a MiFID 2 (Markets in Financial Instruments Directive II).

Komentár k prvej časti zákona o finančnom sprostredkovaní sa venuje genéze vzniku regulácie finančného sprostredkovania a finančného poradenstva, ako aj pozitívnemu a negatívnemu vymedzeniu predmetu právnej úpravy. Pri negatívnom vymedzení ide predovšetkým o tzv. priamu distribúciu, priamy predaj finančných služieb finančnej inštitúcie prostredníctvom jej vlastných zamestnancov a tiež poskytovanie poradenstva prostredníctvom vlastných zamestnancov vo vzťahu k vlastným finančným službám. Zároveň sa možno v prvej časti dozvedieť detailné informácie o jednotlivých kategóriách finančných agentov a výklad k základným pojmom z oblasti finančného sprostredkovania a finančného poradenstva.

V tomto kontexte možno uviesť do pozornosti analýzu vykonanú Mgr. Adamom Nádaszkým. Uvádza v nej, že ustanovenie § 12 zákona popisuje osobitný subjekt v oblasti finančného sprostredkovania v sektore kapitálového trhu, ktorým je viazaný investičný agent. Právna úprava vzťahujúca sa priamo na viazaného investičného agenta je rozdelená medzi ZFS a zá-

² Pozri JURKOVIČOVÁ, L. a kol. *Poistné právo pre ekonómov.* Bratislava : Wolters Kluwer, 2020, s. 97- 118. ISBN 978-80-571-0180-2.

kon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov (ZCP). Viazaný investičný agent má niektoré odlišnosti oproti ostatným finančným agentom. V prvom rade môže pôsobiť iba v sektore kapitálového trhu, a to pre taxatívne vymedzený okruh osôb, ktorými sú tuzemský alebo zahraničný obchodník s cennými papiermi so sídlom na území členského štátu alebo tuzemská alebo zahraničná banka so sídlom v inom členskom štáte (v komentári k tomuto paragrafu ďalej len zastúpený). V prípade, ak by osoba vykonávala investičné služby pre viac ako jedného z taxatívne vymedzeného okruhu subjektov, nemôže sa považovať za viazaného investičného agenta.³ Ďalší špecifický znak viazaného investičného agenta spočíva v tom, že na rozdiel od ostatných typov finančných agentov v sektore kapitálového trhu nie je jeho činnosť limitovaná na investičné služby uvedené v § 2 ods. 2 ZFS, ale môže vykonávať investičné služby v rozsahu, v akom ich má povolená osoba, ktorú zastupuje, t. j. zastúpený. Úlohou viazaného investičného agenta je primárne propagácia investičných služieb a činností zastúpeného a vyhľadávanie obchodných príležitostí.⁴ Na druhej strane úlohou zastúpeného je konať v rámci jeho povinnosti s odbornou starostlivosťou, prijať také postupy, aby zabezpečil vykonávanie činnosti zo strany viazaného investičného agenta v súlade s právnymi predpismi.⁵ Podmienkou na vykonávanie činností viazaného investičného agenta je povinnosť zápisu do registra finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v oblasti poskytovania úverov na bývanie.

Druhá časť komentára sa zaoberá reguláciou registra finančných agentov, finančných poradcov, finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia alebo zaistenia a finančných sprostredkovateľov

³ Recitál 99 MiFID 2.

⁴ § 61a ods. 2 ZCP.

⁵ § 61a ods. 5 ZCP.

z iného členského štátu v oblasti poskytovania úverov na bývanie.

Tretia časť komentára je venovaná podmienkam na vykonávanie finančného sprostredkovania a finančného poradenstva. Pre budúcich podnikateľov – samostatných finančných agentov/finančných poradcov – sa tu nachádza právna analýza vykonaná JUDr. Andreou Slezákovou, LL.M., PhD., k podmienkam na udeľenie povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta/finančného poradcu, ku konaniu vo veciach dohľadu, k zákonným lehotám a k rozhodnutiu Národnej banky Slovenska a jeho náležitostiam. Autorka taktiež uvádza praktické príklady, čo možno považovať za prínos pre prax v príslušnom sektore. Zároveň komentár venuje pozornosť ďalšej skupine podnikateľov, a to poskytovateľom osobitného finančného vzdelávania. JUDr. Andrea Slezáková, LL.M., PhD., oboznamuje s podmienkami na registráciu v registri poskytovateľov osobitného finančného vzdelávania vedenom Národnou bankou Slovenska a informuje o povinnostiach, ktoré si musia plniť. Ďalej informuje o odbornom garantovi, jeho úlohách, funkciách a zodpovednosti.

JUDr. Ing. Zuzana Turčanová sa venuje taktiež úprave povinnosti finančného agenta a finančného poradcu v súvislosti s konfliktom záujmov voči ich klientom a medzi klientmi navzájom. V tomto kontexte na s. 321 uvádza, že „Prvoradou povinnosťou finančného agenta a finančného poradcu je identifikovať vzájomný konflikt záujmov medzi ním, ak ide o fyzickú osobu, štatutárnym orgánom, členmi jeho štatutárneho orgánu, ak ide o právnickú osobu, a jeho zamestnancami a osobami prepojenými s finančným agentom alebo finančným poradcom vzťahom kontroly a ich klientmi a medzi klientmi navzájom.“⁶ Vzniku konfliktu záujmov sa dá len ťažko predísť, preto má byť cieľom sústrediť sa na riadenie konfliktu záujmov.⁶ Preto aj slovenský zákonodarca po vzore toho európskeho pristupuje racionálne k riešeniu problematiky konfliktu záujmov medzi finanč-

⁶ BOATRIGT, J. R. Conflicts of Interest in Financial Services. In *Business and Society Review*, roč. 105, 2000, č. 2, s. 201.

ným agentom alebo finančným poradcom a ich zákazníkmi a medzi zákazníkmi navzájom. Ku konfliktu záujmov v rámci výkonu finančného sprostredkovania alebo finančného poradenstva dochádza aj napriek všetkým opatreniam určeným na zabránenie ich vzniku.⁷ Ak sa konfliktu záujmov nemožno vyhnúť, musí byť klient o konflikte záujmov informovaný.

Štvrtá časť, ktorú možno z hľadiska dôležitosti pre prax považovať za najpodstatnejšiu, sa zameriava na právnu úpravu pravidiel činnosti vo vzťahu ku klientom. Pozornosť si zasluhuje analýza JUDr. Petra Jedináka, LL.M., k problematike nákladov na finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo. Autor na s. 370 uvádza: „*V tomto zmysle § 32 upravuje nie kompenzáciu nákladov či výdavkov, ale hlavne odmenu finančného agenta finančného poradcu, inými slovami to, kto a za akých podmienok týchto podnikateľov platí.*“

Autor ďalej pokračuje v úvahe, že riešenie problému odmeňovania finančných agentov a finančných poradcov a z toho plynúcich možných konfliktných ekonomických motivácií je bez preháňania kľúčovou otázkou regulácie finančného sprostredkovania a poradenstva. Ohľadom finančných poradcov je tento problém v ZFS vyriešený v zásade jednoducho, a to úplným a bezpodmienečným zákazom pre finančného poradcu prijímať plnenie od kohokoľvek iného než od vlastného klienta. Toto riešenie eliminuje prípadné konfliktné ekonomické záujmy na strane finančného poradcu, hoci je v podmienkach slovenského finančného trhu neutešenou realitou, že za nezávislosť poradcu je ochotných a schopných zaplatiť iba relatívne málo klientov.

Je potešiteľné, že v publikácii je mimoriadna pozornosť venovaná tiež vykonávaniu finančného sprostredkovania a finančného poradenstva v súlade so zásadami poctivého obchodného styku s odbornou starostlivosťou a v záujme práv a oprávnených záujmov

⁷ HUSTÁK, Z. – ŠOVAR, J. – FRANĚK, M. – SMUTNÝ, A. – CETLOVÁ, K. – DOLEŽALOVÁ, D. *Zákon o podnikaní na kapitálovom trhu. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 162.

klienta. S tým súvisí povinnosť zákazu zneužitia informácií vo svoj prospech alebo v prospech inej osoby, a to nielen počas výkonu sprostredkovateľskej činnosti, ale aj po jej ukončení a rovnako povinnosť zabezpečenia ochrany osobných údajov. S týmto súvisí aj poctivá obchodná súťaž a problematika nekalkej súťaže – napr. parazitovanie na dobrom mene tretej osoby, nekalé praktiky, nepoctivé konanie, poctivý výkon funkcie atď. Zákaz zneužitia práva je premietnutý v ust. § 265 Obchodného zákonníka.

Autorský kolektív sa venuje na s. 83, 167, 268 a nasl. detailnej analýze pojmu delegovaný dohľad. Pre prax je užitočný aj komentár týkajúci sa oprávnenia získavať osobné údaje a iné informácie od klienta a od zástupcu klienta. Osobitne v tomto kontexte možno vyzdvihnúť prínos pre subjekty činné na kapitálovom trhu. A to predovšetkým z dôvodu, že sa tu nachádza tvorivé spracovanie k časti zákona pojednávajúcej o primeranej aplikácii ZCP na pravidlá činnosti vo vzťahu ku klientom finančných agentov a finančných poradcov činných v sektore kapitálového trhu.

Piata časť komentára sa zameriava na dohľad vykonávaný Národnou bankou Slovenska a sankcionovanie dohliadaných subjektov finančného trhu. Treba vyzdvihnúť veľkú pridanú hodnotu informácií obsiahnutých v predmetnej časti pre aplikáciu prax, a to vzhľadom na skutočnosť, že skupina dohliadaných subjektov nie je identická so skupinou subjektov, ktoré je NBS oprávnená sankcionovať. A tak sa ako vhodné javí, aby cieľovú skupinu čitateľov komentára netvorili len samostatní finanční agenti, ale aj podriadení a viazaní finanční agenti, nad ktorými vykonáva delegovaný dohľad ich navrhovateľ, avšak NBS je oprávnená ich sankcionovať. V tejto časti sa možno dozvedieť okrem iného aj to, aké sú práva a povinnosti dohliadaného subjektu finančného trhu, u ktorého prebieha dohľad na mieste.

Posledná časť komentára je venovaná spoločným prechodným a záverečným ustanoveniam.

Tvorivú prácu autorského kolektívu treba vysoko vyzdvihnúť aj preto, že ide o prvý ko-

mentár publikovaný na Slovensku k ZFS odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto právneho predpisu.

Cieľom publikácie bolo predstaviť a poskytnúť odbornej verejnosti inšpiratívnu analýzu platnej právnej úpravy finančného sprostredkovania a finančného poradenstva.

Vedeckosť publikácie je založená najmä na historickej metóde, analýze a syntéze. Text je doplnený bohatým poznámkovým aparátom. Publikácia prináša nové vedecké poznatky plne využiteľné aj v aplikačnej praxi subjektmi práva finančného trhu.

Marián K r o p a j

---

* JUDr. Mgr. Marián K r o p a j, PhD., Ústav štátu a práva SAV, Bratislava.